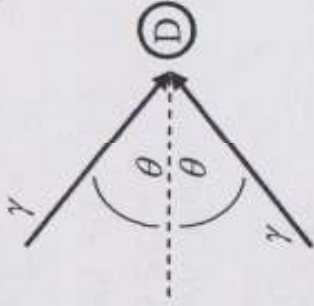

(3) (32%)

שני פוטונים זהים פוגעים בגרעין ניח של דאוטריום (איזוטופ של מימן המורכב מפרוטון וניטרון) בזווית θ ו- $-\theta$ כמתואר בציור:

כתוצאה מכליעת הפוטונים, הגרעין מתפרק לניטרון ופרוטון הנעים במהירות $v_n = 0.9c$ ו- $v_p = 0.8c$

בהתאמה:

א. מצאו את הזווית θ עבורה מתקיימים חוקי שימור התנע והאנרגיה בתהליך.
ב. חשבו את אורך הגל של הפוטונים.

היעזרו בנתונים הבאים: $m_p = 1.6724 \cdot 10^{-27} \text{ Kg}$, $m_n = 1.6747 \cdot 10^{-27} \text{ Kg}$, $h = 6.625 \cdot 10^{-34} \text{ J} \times \text{sec}$, $m_D = 3.3434 \cdot 10^{-27} \text{ Kg}$

בהצלחה!

מבחן בפיסיקה מודרנית (86-170-01), מועד א' 2012

משך המבחן: שלוש שעות
חומר עזר: מחברות, דפי תרגיל ומחשבוניס.

(1) (32%)

צופה על פני כדור-הארץ רואה חללית מכוכב זר מופיעה באטמוספירה בזמן $t = 0$, בנוכה h מעל הנקודה $x = 0$, כאשר היא נעה ימינה במהירות u ($u < c$) במקביל לציר x . שיעון החללית מסונכרן עם שיעון כדור-הארץ ($t = t' = 0$). ב- $t > 0$ שיעון כדור-הארץ, נשלח טיל בכיוון אנכי כלפי מעלה מכן שיגור הנמצא ב- $x = d$ ביחס לכדור-הארץ.

א. מנקודת מבט של צופה בכדור-הארץ, מה צריכה להיות מהירות הטיל v כך שהוא יפגע בחללית? (הניחו שניתן להזניח את גודל הטיל והחללית ביחס למרחקים).

ב. מצאו ביטויים לזמן השיגור של הטיל (t'_0) ולזמן הפגיעה שלו בחללית (t') כפי שנמדדו ע"י נוסעי החללית (באמצעות u, d, t_0, c).

ג. מצאו ביטוי לווקטור המהירות של הטיל ($\vec{v}'$) כפי שנמדד ע"י נוסעי החללית. העזרו בתוצאה לרכיב האנכי v'_y כדי לחשב את זמן הנסיעה של הטיל במערכת החללית, והראו שהוא זהה ל-

$$\Delta t' = t' - t'_0.$$

ד. מצאו קשר בין t_0 , u ו- d כך שמאורעות שיגור הטיל והופעת החללית כאטמוספירה נראים סימולטניים לנוסעי החללית.

(2) (36%)

במאיץ חלקיקים, פרוטון מואץ מנוכב למהירות גבוהה ע"י מתח חשמלי של 10^9 GV (ולט).

א. חשבו את מהירות הפרוטון v (מבוטאת כשבר של מהירות האור).

ב. הפרוטון מתנגש חזיתת באנטי-פרוטון הנע במהירות $-v$. כתוצאה מהתנגשות, הפרוטון והאנטי-פרוטון מתאיינים, ונוצר זוג מזון ואנטי-מזון K^+, K^- שמסות המנוחה שלהם

$$m_{K^+} = m_{K^-} = 1.5m_p$$

→ מצאו את המנוחה של הפרוטון. מצאו את המהירות של שני החלקיקים ברגע היווצרותם.

ג. חזור על חישוב המהירות של K^+, K^- עבור המקרה שבו האנטי-פרוטון נמצא במנוחה (ביחס למעבדה) לפני ההתנגשות. – רמז: עברו למערכת ייחוס שבה מהירות הפרוטון v' ומהירות האנטי-פרוטון $-v'$, כך שניתן לחזור על החישוב מסעיף ב'.

$$e = 1.6 \cdot 10^{-19} C, m_p = 1.67 \cdot 10^{-27} Kg$$